

אברהם הברון - קיבוץ בארי, רפת הנגב
havron@beeri.org.il

ההון הארגוני

בצד הרפתן הישראלי המעולה והפרה המטופחת בעולם, יש גם מערכת ארגונית מדהימה שהינה ייחודית בעולם ונותנת עוצמות משלימות לעדר החלב בין הטובים בעולם. ד"ר אברהם הברון, יקיר ענף החלב 2010, מביא את הצלע השלישית למצוינות - "ההון הארגוני"

בעולם הרחב

בארצות מתקדמות ברחבי העולם מצויים ארגונים שונים ונפרדים העוסקים בנושאים הנוגעים למשק החלב. בחלקן קיימים ארגונים קואופרטיביים לשיווק החלב, וכן מערכות מחקר והדרכה מטעם המדינה או מטעם אוניברסיטאות שונות. קיימים גם "ספרי עדר" ורשימות פרים מובחרים המבוססים על אינפורמציה שנמסרה על ידי המגדלים והנה, מטבעה, חלקית.

במרבית הארצות, מתבצעת ההזרעה המלאכותית על בסיס עסקי פרטי, תוך תחרות על הגנטיקה ועל מחיר הזרמה וההזרעה. גם עיתונות ייעודית למשק החלב מצויה פה ושם, ברמה הפופולרית או ברמה האקדמית, והיא מופצת לחותמים ולספריות.

הרופאים הווטרינריים הם, על פי רוב, עצמאיים או מאורגנים בשותפויות פרטיות, ומחיריהם הם מחירי שוק, עד כי הרפתן מהסס לעתים להשתמש בהם.

הרפת הישראלית הנה מן המצטיינות בעולם. הישגיה באו לה בזכות הרפתן הישראלי ובזכות הפרה המשובחת שטופחה כאן על ידו. גורם נוסף להצלחה הנו מה שיכונה כאן ה"הון הארגוני". כוונתי למערכת הארגונים התומכים בפעילויות הענף והמקשרת ביניהן. מערכת זו בשלמותה הנה ייחודית לענף הבקר הישראלי.

עסקנו כאן רבות בנושא **ההון האנושי**: הרפתן הישראלי החרוץ, המסור, המשכיל ועתיר המוטיבציה ובצורך לשמר ולטפחו. אכן חשוב לשם כך לקרב לענף יותר נשים ויותר צעירים, לפתח את ההשכלה המקצועית והאקדמית, להקל על העבודה הפיזית ולהשתחרר מעולן של שעות העבודה מותנות החליבה (האם הרובוט יושיענו ! ??).

אין גם ספק בערכו הייחודי של **ההון הטיפוחי**: הפרה ההולשטיין-פריזית-הישראלית, בעלת השיאים הבין-לאומיים, שנוצרה כאן במאמצי טיפוח שיטתיים ומוצלחים.

קודקוד שלישי בבסיס מעמדה הייחודי של הרפת הישראלית, הוא השילוב המלא של כלל הארגונים הקואופרטיביים שקמו לנו במהלך השנים, ששותפים בהם מרבית מגדלי הבקר בארץ, וכולם מנהלים את פעולותיהם לטובת הענף תוך שיתוף פעולה ובשקיפות מלאה

קודקוד שלישי בבסיס מעמדה הייחודי של הרפת הישראלית, המקדם את הישגיהם של הרפתן הישראלי ושל פרתו המופלאה, הוא השילוב המלא של כלל הארגונים הקואופרטיביים שקמו לנו במהלך השנים, ששותפים בהם מרבית מגדלי הבקר בארץ, וכולם מנהלים את פעולותיהם לטובת הענף תוך שיתוף פעולה ובשקיפות מלאה. הרי הם: התאחדות מגדלי בקר, ספר העדר, שיאון, (מקודם - השירותים להזרעה), החקלאית, שה"מ - משרד החקלאות, מועצת החלב, תנובה (עד לאחרונה), מכוני המחקר ואחרון חביב - "משק הבקר והחלב". כל אלה מהווים את ההון הארגוני שלנו.

בית ההתאחדות והחקלאית

סבתא כבוד

ערן פרידמן - מושב קשת
eranfriedman648@hotmail.com

רצייתי לשתף את קוראי משק הבקר והחלב על אודות פרה מבוגרת ביותר מעדר הבשר של מושב קשת.

הפרה מגזע סימנטל נולדה ב-27.07.1988 ומספרה 88098. בפי בוקרי קשת היא מכונה "סבתא כבוד" - ניתן לראות בתמונה את מספר האוזן העודף שנושא את הכינוי. היא המליטה 15 פעמים וגמלה 14 עגלים (איבדה רק עגל אחד במהלך חייה).

חלק מבנותיה המליטו עגלים שנבחרו לשמש כפרי רבייה. "סבתא כבוד" המליטה בפעם האחרונה ב-14.02.2007 ובזכות פועלה הרב היא לא מיועדת ליציאה רגילה - לפני מספר חודשים הועברה לחלקה עם תנאים טובים, כדי שתוכל לסיים שם בכבוד את חייה.

מצורפות מספר תמונות שלה מהקיץ האחרון. ■

ההון הארגוני - על ידי הרפתנים ולמען הרפתנים

אנו התברכנו בהתאחדות מגדלי בקר המאגדת את מרבית הרפתנים, מקיימת ספר עדר ארצי ומעמידה את המידע לרשות כל דורש. בראש ובראשונה, נהנים מכך שירותי הטיפוח, שהתאחדו לאחרונה לארגון ארצי אחד, הוא שיאון, ששולט על המקורות והנתונים הטיפוחיים של כלל העדר הישראלי לטובת כל החברים.

מראשית ימיה התברכה החקלאות הישראלית גם במערכת שיווק קואופרטיבית. "תנובה" האריכה ימים מכולם, ובעיקר בענף החלב. אחרי תהפוכות רבות, נפלה לבסוף קורבן לאופנת ההפרטה.

מוסדות המחקר של האוניברסיטה העברית, של מכון וולקני ושל המכון הווטרנרי הנם מלווים קבועים של הענף, בפרט בנושאי טיפוח וגנטיקה, וזיכו אותנו לאחרונה בתכנית ההשבחה הגנומית. כל זאת בהסתמך על נתוני הארגונים האחרים ובשיתוף הרפתנים, בעלי העדרים - והנתונים שאספו וריכזו.

מערכת ההדרכה, שה"ם, מלווה נושאים כלכליים, תזונתיים ואחרים כאשר המשקים עצמם מהווים את מרבית מערכות הניסויים, ומספקים חלק גדול מכוח העבודה הפעיל, בהתלהבות וללא תמורה. מועצת החלב גם היא יצירה מקומית, המייצגת ומתאמת את האינטרסים של ארגוני החקלאים, התעשייה והממשלה.

ייחודית לישראל היא "החקלאית", שהוקמה עוד בראשית המאה הקודמת כחברה קואופרטיבית לביטוח המקנה, אך התפתחה לחברה המספקת כיום, בעיקר שירותי פרואה ורפואה ווטרינרית וכן אספקת תרופות מרוכזות ומפוקחת. החקלאית משרתת את משק הבקר בכל רחבי הארץ על בסיס קואופרטיבי, בתנאים שוויוניים, בפריסה כל-ארצית ותוך העסקת מיטב הרופאים הווטרנריים. מעורבותם של הווטרנרים, מעבר לטיפול הפרטני בהמות מתבטאת כיום ב"רפואת העדר", ובמעורבות בכל נושאי הממשק.

לבסוף, יצוין כאן גם "משק הבקר והחלב", המסקר בגיליונותיו את הנושאים ה"חמים" שעל הפרק ומהווה במה לנציגי כל הארגונים הנ"ל, ולכלל הרפתנים.

לכל אלה, ולשיתוף הפעולה ביניהם ניתן לקרוא ההון הארגוני של ענף הבקר, הוא הקודקוד השלישי במשולש רפתן - פרה - ארגון.

צר לראות כי לאחרונה מנסות רוחות ההפרטה לנגוס בשולי המערכת המפוארת, הפועלת לטובת האינטרסים של רוב המעוניינים, והמהווה מופת מעורר קנאה למשקי החלב בעולם. ■